63ste Jaargang No. 5073

DAGBLAD

Vrijdag 28 Maart 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE:
Tel. 1858; P. bus 8, Willemstad
Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Conferentie van Moskou:

Rusland mag niet alles maar weghalen uit Oostenrijk

MOSKOU.

De zitting ving weer om vier uur aan. Bij de behandeling van het vredesverdrag voor Oostenrijk werd men het oneens over de quaestie in zake de terugtrekking der troepen na de tot stand koming van de vrede. De Engelse vertegenwoordiger wilde terugtrekking op de dag, dat de vrede in gaat, doch de Rus Gusev verlangt een periode van negentig dagen. Ook over deze quaestie werd men het niet eens.

MARSHALL.

Het is weer een punt te meer dat naar latere besprekingen wordt verwezen.

Van Amerikaanse zijde kwam men op tegen de berichten als zouden Marshall en Bevin besloten hebben Moskou op 5 April maar te verlaten als er toch niets besloten kan worden.

De Oostenrijkse vertegenwoordiger Dr. Karl Gruber in Moskou aangekomen had een conferentie met de heer Molotov, na afloop liet hij blijken, dat hem dit onderhoud zeer veel moed had gegeven voor de afloop van de vredesonderhandelingen Oostenrijk betreffende.

Deze conferentie met Molotov duurde veertig minuten.

Hij kreeg de indruk, dat de Russen een definitief contract willen, geen voorlopig verdrag. De sfeer van de conversatie was welwillend verklaarde Gruber. Hij zeide verder gekomen te zijn op uitnodiging van de grote vier, hij verklaarde zich bereid tot elke discussie.

Men hield even pauze tijdens de conferentie der grote vier, die om 4 uur begon.

Gruber heeft nog laten weten dat het volgens hen zeer slecht zou zijn voor Oostenrijk als deze vrede niet tot stand zou komen.

Hij vond de zaak niet zo ingewikkeld slechts twee moeilijke punten zijn er na de quaestie van de Duitse activa en de zaak van de herstelbetalingen.

Hij maakte onderscheid in activa die door geweld der Nazies in handen kwamen van de Duitsers en welke niet op dusdanig wijze in handen der Duitser zijn gekomen.

Onder druk van de anderen verklaart Gallacher van de A.P.-dienst, zal Molotov toch weer de quaestie van de activa in behandeling nemen.

Na twee uur discussie weigerde hij echter de Franse voorstellen als basis tot bespreking te nemen. Marshall is erg terneergeslagen over de tegenstalen zowel met betrekking tot Duitsland als tot Oostenrijk meldde de correspondenten. Nadat men een tijdje gepauzeerd had, wilde Molotov toch wel verdere discussie, maar hij voelt niet voor een arbitrage commissie voor de activa.

Onofficieel lieten de Amerikanen weten, dat de ideeën van Molotov niet aanvaarbaar waren, zijn omschrijving van de zaak van de activa is niet zo precies, dat het de Russen niet mogelijk zou zijn, om op eigen beweging de zgn. Duitse activa weg te nemen, zowel Bevin als Marshall hebben er op aangedrongen dat ze nu de verzekering moeten hebben, dat er geen bezittingen uit Oostenrijk zullen worden weggehaald als Duitse bezit, terwijl het Duits bezit is geworden door dwang van het Naziebestuur nadat de aansluiting bij Duitsland.

Het Franse voorstel sprak van afneming van bezit door de Duitsers van wege godsdienstige politieke ras motieven. Bevin zei ten slotte, dat hij nog wel eens de bezwaren van Molotov over dit punt wil gaan bestuderen en vroeg daarom de conferentie maar tot morgen uit te stellen. Het gaat er op lijken, dat dit meest besproken punt en van de agenda toch nog tot een goed einde zal komen.

Molotov argumenteerde tijdens deze zitting ook met een geheime brief van de oud-gezant Harriman over de te volgen richtlijnen in deze quaestie, ook t.o.z. van de activa in andere landen als b.v. Finland.

Marshall wees er op dat deze brief goed verstaan dient te worden en men moet begrijpen dat de Geallieerden er boven staan.

De zaak in Oostenrijk ligt anders boverdien daar hier niet alles als Duitse activa beschouwd kan worden. Molotov kwam op voor recht herstel, waarop Marshall weer liet uitkomen dat het niet ging op recht op herstelbetalingen, die heeft Rusland, doch om de omschrijving, wat hier Duits bezit genoemd mag worden. Molotov liet van zijn kant weer blijken dat men meende in de geest van de overeenkomst van Potsdam zo te moeten handelen als Rusland nu deed.

De standpunten der vier grote mogendheden in Moskou ten aanzien van Duitsland lopen op economisch gebied sterk uiteen. Rusland wil doorgaan met het krijgen van vergoedingen en toch tegelijk Duitsland economisch als een eenheid zien.

Frankrijk wil éérst en vóór alles er zeker van zijn, dat het steenkolen krijgt.

Engeland en Noord-Amerika willen dat de export zo geregeld wordt dat men daarmee de import kan betalen. Vysiinsky heeft gisterenavond geprobeerd het compromis-voorstel van een ondercomité in bespreking te nemen. Moskou, (AP) 28.3).

LIE.

De Secretaris Generaal Lie is naar Noorwegen vertrokken om voor het parlement verslag uit te brengen hij wordt Woensdag weer in de Verenigde Staten terug verwacht. De Chinese afgevaardigde Koo neemt de zaken zolang waar (New York, (AP) 27.3).

Hongeroptochten in Duitsland

Ramadier zegt: „Eerst kolen, dan vrede"

HONGEROPTOCHTEN.

Ook voor de andere steden in het Roerland zijn er bijeenkomsten om te demonstreren tegen de voedselschaarste. Men schat het aantal mensen dat mee zal doen op 30 duizend. (Dusseldorf, (AP) 28.3).

DEMONSTRATIES.

In Aken en in Keulen hadden volksdemonstraties plaats tegen het tekort aan voedsel. In Düsseldorf verspreidde men ook pamfletten, om morgen een demonstratie te houden (Aken, (AP) 27.3).

VENEZUELA.

De Venezolaanse regering wil per 1 Mei de eigen luchtlijn in bescherming nemen tegen de concurrentie van buitenlandse lijnen (Caracas, (AP) 27.3).

SIR EDWIN PLOWDIN.

Door Attlee is Sir Edwin Plowdin benoemd tot herstel van de economische cirsis hij was gedurende de oorlog werkzaam als Minister van de Luchtvaart productie (Londen, (AP) 27.3).

PATTERSON'S OPINIE.

De secretaris van oorlog verklaarde dat zijn opinie is dat het schenken van hulp aan Griekenland en Turkije niet de oorlog dichterbij brengt, doch juist een afwijzen van de oorlog is. Hij werd ondervraagd door de commissie voor Buitenlandse Zaken waar hij dit bovenvermelde antwoord gaf, op de vragen over de hulp van Truman (New York, (AP) 27.3).

R. P. PATTERSON.

HERSTEL VAN ENGELAND.

De economische nieuwe leider van Engeland, Sir Plowden, zal worden bijgestaan door Sir Robert Sinclair, oud-vice-voorzitter van een tabaksmaatschappij, die 53 jaar oud is. Hij zal optreden als raadsman in zaken van industrie. Het is de taak ook het bestuur op economisch gebied voorstellen te doen.

De vakbonden zouden toch hun eis om kortere werktijden doorzetten, ondanks de economische crisis, die Engeland nu doormaakt. Men verklaarde, dat het onmogelijk is en tevens „unfair" om het volk nu 48 uur werkend, te zeggen, dat men de eis om kortere werktijden maar moet intrekken.

Plowden, die nu lid is van een Zuidamerikaanse spoorwegmaatschappij, krijgt een salaris van 6500 pond per jaar (Londen, (AP) 28.3).

JAMAICA.

De recordhouder van de 4 mijlloop Herb. Ms. Kenley, zal voor Jamaica uitkomen op de Olympische Spelen te Londen in 1948. Jamaica, (AP) 28.3).

DERTIEN PUNTEN.

De veiligheidsaad was gewillig, om de dertien door Gromyko voorgestelde punten inzake het atoomprobleem punt voor punt te behandelen (Lake Success, (AP) 28.3).

ALEXANDER GRAHAM BELL

Werdt dezer dagen 100 jaar Is geboren te Edinburgh en vond de telefoon uit.

HET EERSTE PROBLEEM.

Ramadier verklaarde, dat hij met Marshall gesproken had over het kolen probleem wat het eerste probleem is in Frankrijk, daarom ook stond Bidault er op dat deze quaestie eerst geregeld wordt, vóórdat men spreekt van de regeling van een vrede verdrag met Duitsland (Parijs, (AP) 27.3).

REX GEPAKT.

De Joegoslaven gaan niet in op het protest dat er kwam van de kant van de Amerikanen en de Britten, omdat zij negen Italiaanse schepen genomen hebben. Onder deze schepen bevindt zich ook het bekende schip „Rex". Zij beweren, dat deze schepen onder de oorlog veel schade opliepen.

TRUMAN HELPT MEXICO.

Truman gaf machtiging tot de uitgave van negen millioen dollar, om in Mexico de mond en klauwzeer te bestrijden. (Washington, (AP) 28.3).

JAARVERGADERING.

De agenda van de jaarvergadering van de Labour-party die in de laatste week van Mei gehouden zal worden, laat zien dat er felle critiek is op het buitenlands beleid. De critiek mag zelfs bitter heten. Er is verzet tegen de economische hulp van Amerika aan verschillende landen. Men komt op tegen de vakbonden, die de achtergrond van de partijen vormen. (Londen, (AP) 28.3).

DUSSELDORF.

De grootste bijeenkomst sinds de dagen van Hitler had plaats in een park te Dusseldorf, het volk kwam bijeen om te protesteren tegen de voedselschaarste.

De Engelsen kregen stenen naar het hoofd geslingerd.

Een lange processie van werklieden verliet de fabrieken.

Men loopt met dunne doeken waarop te lezen staat: „We hebben honger"; „We laten onze kinderen niet van honger omkomen"; „We eisen brood". Men vraagt ook om het ontslag van een zekere Schlange Schoenigen, die voor de voedselvoorziening zorgt als vertegenwoordiger van de Duitsers.

Het volk viel twee Britse wagens aan, en gooide met stenen, niemand werd gewond. Heel de industrie ligt stil in deze stad van een half millioen.

De transport arbeiders trokken in uniform door de straten, in het park werd het volk door de leiders der arbeiders toegesproken. De speechen werden door luidsprekers omgeroepen.

Alle wegen naar het park waren geblokkeerd door de toegestroomde menigte, het verkeer kon er niet doorkomen. (Dusseldorf, (AP) 28.3).

MENGELBERG.

H. M. de Koningin heeft de decoratie welke Zij voor de oorlog aan Willem Mengelberg verleende, teruggetrokken. Mengelberg verblijft momenteel in Zwitserland. (Aneta, 28.3).

HAIFA.

Vijf Joden drongen het Oliedistrict van Haifa binnen en plaatsten springstoffen onder de pijpleidingen. Haifa, (AP) 28.3).

het nieuws van vandaag

Er is een nieuwe gang van zaken. De conferenties duren té lang in Moskou en men heeft daarom gisteren maar een tijdje gepauzeerd.

Het wordt er helemaal niet gemakkelijker. Nu ging het over Oostenrijk, een eerste punt was de moeilijkheid, wanneer zullen we onze troepen er uit weg trekken. Het werd verwezen naar een latere discussie, dat is geen oplossing dat is zuiver een verplaatsing van de moeilijkheid. Doch het werd nog erger, twee uur lang vocht men over het wegnemen van Duits goederen uit Oostenrijk door Rusland, waarvan de anderen zeggen dat het geen goed was van de Duitsers, doch goed dat de Nazies van de Oostenrijkers hebben afgepakt.

Bidault had zich de moeite gegeven een goede definitie te maken van wat nu onder Duits goed verstaan moet worden, doch mijnheer Molotov wilde er helemaal niet aan. Bevin gaf tenslotte een beetje op luchting door te zeggen, dat hij er nog wel eens over zou studeren.

Er waren reeds geruchten over het koffers pakken van de heren, doch dat is niet waar gelukkig. Al vechtende zal er toch wel wat bereikt worden.

Een beweging in Aken begonnen overslaande naar Keulen vandaag in Dusseldorf bracht meer mensen op de been, als men nooit in Duitsland bijeen zag sinds Hitler, hen toesprak. Wat is er aan de hand? Het zijn honger optochten, met schreeuwende leuzen. Duitsland kwam in '45 goed gevoed uit de oorlog, doch nu Maart 1947 is het rantsoen gezakt!

De Labour-regering verkeert in moeilijkheden zoals reeds blijkt uit de opstelling van de agenda voor de partijdag vergadering.

Daar is de politiek openlijk en kan men door middel van een partijdag zijn partij nog beter maken, dat gaat niet in alle landen. Neem b.v. Rusland.

In Amerika zegt een mijnheer van het Witte Huis, dat hij met instemming gehoord heeft van de ondertekening van Linggadjati, doch dat hij nog zal afwachten, wat het in de practijk zal betekenen. Hoe voorzichtig die woorden.

De Joegoslaven hebben de „Rex" van Italië ingepalmd. Nu er protest tegen komt, zeggen ze dat het schip erg beschadigd was.

De secretaris generaal van de U.N.O., de verenigde landen moest voor het Noorse parlement komen om verklaring af te leggen hoe of het met hem gaat.

In Frankrijk liet Ramadier weten dat het toch wel het voornaamste probleem is dat kolenprobleem, waar hij over gesproken heeft met Marshall, waar zij minister van buitenlandse zaken Bidault ook zo op hamerde in Moskou, en hij onderstreepte wat Bidault zei: „Eerst kolen en dan vrede".

Attlee benoemde een aparte persoon voor het economisch herstel, hij nam er een mannetje voor uit Churchills oorlogsministerie.

In Haifa kropen vijf Joden de olie-opslagplaats binnen, en explosies waren weer het gevolg van hun geheime actie.

PERMANENTE VERTEGENWOORDIGING IN INDIË.

Dr. Van Mook zeide, dat de Nederlandse Regering permanent vertegenwoordigd zal zijn in Djokjakarta, de Republikeinse hoofdstad in Indonesië. Deze vertegenwoordiging zal bestaan uit deskundigen en ambtenaren van verschillende departementen. Van Mook zeide, dat deze vertegenwoordiging het contact met de republiek over de wederzijdse problemen verbeteren zal (Aneta, 27.3).

Trouw aan het Woord

Spoedig na het in werking treden van het Handvest der Ver. Naties hebben wij er de aandacht op gevestigd, dat met de bepalingen van het Atlantic Charter en met verschillende voorschriften van het Handvest geen rekening werd gehouden. Men is op de ingeslagen weg voortgegaan en men heeft nooit durven protesteren tegen de schendingen

CHURCHILL.

VADERTJE STALIN.

van genoemde verdragen door de Sovjet-Unie. Men is eindelijk zover gegaan, dat de Organisatie zich in dienst heeft gesteld van de Sovjet-Unie, op aansporing van den Secretaris-Generaal, in haar campagne tegen Franco-Spanje, welk land geen lid is van de Organisatie. Het regiem van dit land werd volgens de gewone tactiek als fascistisch gebrandmerkt, terwijl niemand het waagde onder een beroep op Roosevelt, Churchill, Foster Dulles en andere gezaghebbende staatslieden het dictatoriaal bewind in Rusland en in de landen, die onder zijn directe invloed staan, aan de kaak te stellen.

Men mocht daarvan niet spreken, dat zoude het wantrouwen van Stalin opwekken, dat zoude een uitdaging zijn van de Sovjet-Unie; men moest verzoenend optreden tegenover de machthebbers van het grootste land der wereld om bij hen meer bereidheid tot samenwerking te wekken en een einde te maken aan hun Mephisto-geest, „der Geist, der stets verneint". De Russische propaganda heeft blijkbaar veel succes. Er zijn niet veel mensen, die de geschriften van Lenin en Stalin en de besluiten van de internationale communistische congressen kennen.

De Sovjet-Unie heeft van bedoelde mentaliteit een goed gebruik gemaakt. Zij heeft zich weten te omringen met een gordel van staten, die als trouwe satellieten te beschouwen zijn; niet met imperialistische bedoelingen, wel neen, maar alleen uit verlangen naar veiligheid. Daarnaast staat het arme Finland, dat economisch geheel in de macht van Rusland is, daarnaast staat Zweden, welks economie grotendeels op Rusland is ingesteld moeten worden. Nu men eindelijk, 21 maanden na de onvoorwaardelijke overgave van Duitsland een begin zal maken met de onderhandelingen om in dit land een enigszins draaglijke toestand te scheppen, en men wel voorziet, dat men het in Moskou niet verder dan tot voorlopige besprekingen zal brengen, nu is op 5 dezer in het Hogerhuis door Lord Vansittart, een bekende persoonlijkheid op het gebied der internationale politiek, een acte van beschuldiging tegen de Sovjet-Unie aangebracht. Hij beschuldigt haar van een reeks van tractaatbreuken, welke als zij doorgaan, de wereld naar de afgrond zullen voeren. Zijn opgave gaat niet zover terug als die van Bullitt, den vroegeren Amerikaansen ambassadeur te Moskou, die veroordeeld zijn, 28 tractaatbreuwaarvoor de Duitse oorlogsmisdadigers te Neurenberg ter dood veroordeeld zijn, 28 tactaatbreuken van de regeerders der Sovjet-Unie stelt van dezelfde aard. Hierbij doet zich het interessante verschil voor, dat bedoelde regeerders hun handen in onschuld wasten en hun rechters naar Neurenberg zonden om de Duitse tractaatschenders ter dood te veroordelen. Vansittart voegt aan deze reeks nog verschillende nieuwe toe. Hij wilde nu de Poolse quaestie bij de Ver. Naties aanhangig maken. Hij noemde deze de laatste schakel in de steeds langer wordende keten, waaraan wij uiteindelijk allen zullen worden opgehangen. Het is merkwaardig, dat Lord Takenham, die namens de Labourregering sprak, met geen enkel woord de ernstige beschuldigingen, door Vansittart tegen de regering der Sovjet-Unie ingebracht, trachtte te weerleggen. Hij sprak een algemeen oordeel uit, dat na bedoelde onweersproken acte van beschuldiging wel striemend zoude moeten zijn voor de regeerders in Moskou, indien deze dezelfde „moral standards", dezelfde normen van moraal en recht, aanvaardden, als de Westerse democratieën. Takenham zeide: een van de markante tekenen van de beschaving van een land gedurende de loop der geschiedenis is zijn trouw aan het gegeven woord. Hij bevestigde opnieuw de opvatting der Britse regering, dat het lichtvaardig omspringen met het gegeven woord het begin is op de weg naar de afgrond. Het ontraadde beslist om de Poolse quaestie nu voor de Ver. Naties te brengen juist nu deze zo nuttig beginnen te worden. Daarom, zo moet men wel concluderen, moeten er geen netelige quaesties aan haar worden voorgelegd!

Met de herinnering aan de rede van Vansittart sluit men nu bondgenootschappen, die lange jaren van kracht moeten blijven en begint men de bespre-

kingen in Moskou om te trachten eindelijk, na bijna twee jaren, voor Duitsland een bevredigende regeling tot stand te brengen. Thans vierden de Verenigde Staten het raadzaam om Griekenland en Turkije te gaan helpen om weerstand te bieden tegen het verlangender Sovjet-Unie om haar veiligheidsgordel tegen Duitslands aanvallen uit het Oosten, nog aanzienlijk uit te breiden!

O. van Nispentot Sevenaer Msb.

CURAÇAO

ONZE HANDEL.

Na de oorlog waren de moeilijkheden voor onze handel niet voorbij. Had men zich tijdens de oorlog op verschillende andere landen als Argentinië en Amerikan moeten instellen, nu kwam weer de mogelijkheid om de oude handelsreacties met Nederland op te vatten.

Er was bij de handelsmensen inderdaad wel begrip dat te doen, doch niet zonder veel pijn geeft men nieuwe verworven relaties op, daar Curaçao niet slechts een eiland is dat 130.000 inwoners telt als het als gebiedsdeel wordt opgevat, doch dat ook een achterland heeft. Het voert uit, misschien onder de oorlog weinig doch nu na de oorlog weer méér. Er is uitvoer aan de touristen, er is uitvoer aan de handel op de kust, en daarnaast staat de verwezenlijking van het ideaal zoals de heer Welter het formuleerde, „Curaçao kan de springplank worden van de handel naar Zuid-Amerika". De Curaçaose koopman wil dat ideaal verwezenlijken, hij wil niet slechts zijn likeur doorvoeren naar Zuid-Amerika, hij wil ook wel glaswerk als Tsjecho-Slowakije doorvoeren, net zo goed als Hollandse kaar.

Wat nodig is, is relatie te houden met het „achterland". Na de oorlog sprak men natuurlijk van herstel van onze relaties met het Moederland, dit werd gedaan met enige ontroering in de stem. „Onze handel herstellen met Nederland", doch dit herstellen kan natuurlijk niet gaan zonder een voorrang, kan ook niet gaan zonder dat verkregen relaties worden opgegeven, en practisch genomen werd natuurlijk een herstel met de handel met Nederland een veranderen van agenten. Tijdens de oorlog was dit de agent, nu wordt die weer de agent. Het is niet herstel van onze handel met Nederland, het is zegt men „een veranderen van de agenten", in de practijk is het een voordeel of nadeel van bepaalde personen.

Dit laatste aspect wordt de laatste tijd erg benadrukt, zodat een geleidelijk overgang wel billijker lijkt.

Of is het mogelijk met een gewoon gezegd als „Klagers hebben geen nood" de quaestie voor afgedaan te beschouwen?"

NAAR CARACAS.

De bekende voetballer en schaker Kerk van de club B.O. Y.S. is naar Caracas vertrokken, om daar uit te komen in het elftal van de club Dos Caminos.

NAAR EEN BUITENLANDSE DOKTER.

De Gouverneur schrijft:

In verband met het gaan naar buitenlandse dokters — Caracas is dicht bij (37 gld.) — lopen de rekeningen erg op. Hierin regeling te treffen is de bedoeling van een wijziging bij de Staten ingediend. De wijziging wordt aldus toegelicht:

„Het komt meermalen voor, dat onvermogenden de hulp van het Gouvernement inroepen ter verkrijging van geneeskundige hulp van buiten het gebiedsdeel. Artikel 1 van de verordening inzake de dienst van Gouvernements-deskundigen spreekt zonder meer over „verstrekking van medicijnen en van verdere hulpmiddelen, ter genezing nodig en gebruikelijk".

In verband met de sterke medische ontwikkeling op specialistisch terrein, de algemene bekendheid daarvan en de steeds gemakkelijker wordende verplaatsingsmogelijkheden ontstaat al gauw de neiging steeds meer hulp van het buitenland te verzoeken.

De financiele gevolgen, verbonden aan het inwilligen van dergelijke verzoeken, zijn niet te overzien.

Ondergetekende wil deze voorkomen door toevoeging van de beperking, zoals in het ontwerp voorgesteld."

VERLOFREGELING.

De Gouverneur heeft bij de Staten een wijziging voorgesteld in zake de verlofregeling. De wijziging wordt in de memorie van toelichting aldus gemotiveerd:

„De biezondere tijdsomstandigheden noopten tot het nemen van biezondere maatregelen. Een daarvan hield in een regeling van de positie van het personeel, dat in Europa verbleef en in zijn terugkeer naar Curaçao door de oorlogstoestand verhinderd werd (P.B. 1939, no. 134).

Het komt den Gouverneur noodzakelijk voor de gevolgen van een op grond van deze landsverordening verleende verlofsverlenging of verleend verlof te regelen.

Bij het vaststellen van deze regelen dient, naar de mening van den Gouverneur, er rekening mede te worden gehouden, dat de landsdienaren, die tengevolge van oorlogsomstandigheden niet naar Curaçao konden terugkeren en in verband daarmede in het genot van verlofsverlenging of verlof als hiervoor bedoeld werden gesteld, daarvan zo min mogelijk nadeel dienen te ondervinden.

Bedoeld verlof zal de diensttijd, welke aanspraak geeft op verlof wegens langdurige dienst, onderbreken, hetgeen niet billijk is. Dit wordt dan ook voorkomen door artikel 1 van het ontwerp. Indien Uw College zich met dit artikel kan verenigen, zal de diensttijd, welke deze landsdienaren derhalve hadden, vóórdat zij in het genot van bedoeld verlof werden gesteld, niet verloren gaan.

In verband met het bepaalde in artikel 12, lid 6, van de „Pensioenverordening Burgerlijke Landsdienaren 1938" zal de tijd, door bedoelde landsdienaren met bedoeld verlof in Nederland doorgebracht, niet als diensttijd voor de beoordeling der pensioenaanspraken en voor de regeling van het pensioen in aanmerking komen. Ook dit wordt dezerzijds als een onbillijkheid aangemerkt en wordt dan ook voorkomen door artikel 2 van het ontwerp."

Willemstad, den 18de Maart 1947.

De Gouverneur van Curaçao.

HET KAMP.

Men schrijft ons:

Het is een prachtige avond!

Althans het belooft het te worden!

De gehele dag is het warm geweest en wij hebben het niet gemakkelijk gehad met het omhouwen van ons kamp. Toen wij vanochten om 9 uur aankwamen en ik de patrouilleleider naar de plaatsen bracht, waar zij hun tenten moesten opzetten, stonden zij wel even met de handen in het haar.

Ik had dan ook niet de gemakkelijkste plaats voor hen uitgezocht en het zag er uit als een echte lap wildernis. Maar om elf uur was het ergste reeds voorbij. Een grote cirkel was schoon gekapt en er was geen blaadje of doorntje meer te bespeuren. Om twaalf uur was nog niet alles klaar en daarom hebben wij voor deze ene keer de warme maaltijd maar overgeslagen. Ik moet nog lachen als ik aan die maaltijd denk.

Jans moeder had alle boterhammen, die ze voor deze eerste dag had medegegeven met komijnekaas belegd, maar Jan had daar niet erg veel trek in en stilletjes ruilde hij een kaasboterham tegen een ei-boterham van Gerrit. Maar Gerrit kan geen kaas zien en begon even later op zijn moeder te foeteren. Hij kreeg er echter van José een boterham met ham voor. En José ruilde even later kaas voor „Sardienchi" met Manuel...... even later zat ik komijne-kaas te eten. De thee, die door den kok van de Panters was gezet was veel te slap en daarom bleef hij niet bij de Panters. Het is namelijk reuze-fijn als pannen en ketels door de troep worden aangeschaft, want dan zijn ze allemaal gelijk. Man, wat had Bertie, de kok van de Antilopen, het zwaar te verantwoorden; en hij was er nota bene nog wel van overtuigd, dat zijn thee zo goed was.

En nu zit ik aan de baai op een groot rotsblok en peins. De zon staat reeds voor de helft in het water en de laatste stralen komen in grote rood-gouden bundelingen vol geflonker en geschitter over het water op me af.

Voor het oog worden ze op een paar meter van de kant reeds gebroken, maar ik voel duidelijk, dat ze verder gaan. Ik zie het niet, maar ik voel ze over de branding heen komen en over de keistenen. Te langen leste weet ik ze rond mijn rotsblok en...... wel het is niet precies te vertellen. Ik zou het liefst willen zeggen: „Ik gevoel me gelukkig"...... hier in Gods vrije natuur met een stel knapen rond te dwalen, dadelijk gezamenlijk om een knetterend vuur te zitten en elkaar verhalen te vertellen. Van die echte kampverhalen. Dan om 21 uur de herrie om het wachtlopen; wie zal er beginnen en wie gaat er van een tot twee? Het is maar een smoes natuurlijk! In den beginne wil niemand van een tot twee. Maar ja tenslotte moeten er ook op die tijd wachten uitstaan, anders is het geen wachtlopen meer en is de aardigheid er af. En dan zullen ze zich voor hun makkers opofferen en zal ik een keus moeten doen uit drie-kwart van de kampeerders.

Ja, het is me een stel, die troep van mij! Toch een prachtig stel!

Wij springen met elkaar om als broers. Ze kijken wel eens vuil als ik ze een latrine laat graven of als ik ze „d'r vet geef" als hun tenten niet schoon genoeg zijn, maar ja...... als ze dat niet deden, zouden het geen jongens zijn.

Ik zou met mijn troep willen pronken en ze medenemen naar Venezuela, Suriname, naar Nederland of...... naar Frankrijk in Augustus, naar de Jamboree!

De Jamboree! Ik wou dat ik millionnair was, dan bleef er in Augustus geen padvinder op Curaçao! En dan gingen we na de Jamboree nog twee weken naar Nederland ook!

Ik weet dat het bestuur bezig is fondsen te verkrijgen voor dit doel. Ik hoop maar, dat Curaçao met mij medevoelt; wat een resultaten zouden we bijvoorbeeld niet hebben als iedere inwoner eens één gulden in een jamboree-fonds stortte. Onze jongens naar Frankrijk en naar Nederland. Dat noem ik nu eens Curaçao aan Nederland laten zien. Zij behoeven daar heus niet alleen te weten, dat er pakketten vandaan komen en dat er een olie-raffinaderij is. Dat we autonomie willen hebben, weten ze ook al. Waarom zou Curaçao dan niet eens laten zien voor wie dat alles nodig is? Wij behoeven ons goddank niet te schamen voor onze jongens, maar kunnen er trots op zijn. In de warmte van de laatste zonnestralen gevoel ik mij gelukkig! Ik gevoel me trots worden op mijn werk als hopman en ben momenteel bereid om voor ze te vechten. Zij geven mij daar reden voor. Het is een prachtig stel.

Als de bovenkant van de zon het water raakt, schiet een groene flits langs de horizon en vrijwel op hetzelfde ogenblik klinkt van de overkant van de baai de trompet; ik sta boven op mijn rots met mijn hand aan mijn hoed en langzaam zie ik in de verte de vlag zakken.

De melodie klinkt nog verder als ik de vlag al lang niet meer zie. Hoe prachtig klinkt dat over het water, en ginds tegen de rotsen op! Dick blaast keurig en zuiver en dat doet mijn trots nog meer zwellen. Hij blaast omdat ik zeide: „Om zes uur de vlag neer", maar niet alleen daarom...... hij is blij, tevreden over de eerste dag. Met zijn trompet stijgt een dankgebed op, voor al het mooie rondom ons. Ik hoor ze in gedachten allen samen: „Hopman, wij hebben dezelfde idealen als jij!"

Als ik dan weer in de richting van het kamp kom, zie ik ze allen reeds om de grote kamptafel geschaard. Ik ga naar mijn plaats en geef een teken. Allen staan op en een ogenblik later zijn zelfs de grootste herrieschoppers eerbiedig stil.

Ik kijk langs de gebogen hoofden.

Een gitzwarte kroeskop, een bos peenhaar, een net gekamd kuifje...... en ik glimlach, het is een prachtig stel!

Passietijd

VRIJDAG IN DE PASSIEWEEK.

De aanbrekende lijdingsnacht.

...s' vijanden besluiten tot ...dood (Evangelie). De hoge ...ers en Farizeeën roepen de Raad tezamen. „Wat moe... beginnen? Deze mens doet ... wonderen. Laten wij hem ..., dan geloven tenslotte nog ... Hem." Dus, Hij moet uit ... geruimd worden. „Het is ... dat één mens voor het volk ... dan dat het gehele volk ...onde gaat", verklaart de ...priester Caiphas.

... deze dag af waren zij ..., Jezus te doden".

... een korte week. Dan voe... hun plan uit. Zij huren den ...er Judas. In de hof van ... nemen zij Hem gevangen. ... Hem in het huis van Caiphas tegenover valse getuigen, ... met Hem hun schijnheilig ... slepen Hem voor de rech...stoel van den Romeinsen ...voogd en dwingen van dezen ... doodvonnis over den Gehate ...

... begeleiden hun slachtoffer ... op de Calvarieberg, verlustigen zich aan zijn wonden, lijden en smarten, en bespotten en lasteren Hem. als Hij aan het kruis hangt te bloeden en voor Zijn moordenaars tot den Vader bidt: „Vader, vergeef hun." Zijn vijanden. Maar plaatsen ook wij ons niet al te vaak in de rijen van Zijn beschuldigers en vijanden? Is niet iedere zonde een verwerping van Jezus, van Zijn geboden, van Zijn grondstellingen, en Zijn goederen en beloften? Hoe dikwijls beslissen menselijke hartstochten, plannen, berekeningen het leven van den mens en den Christen tegen Christus en Zijn voorschriften! Ook bij mij! Heer, geef mij licht, opdat ik in het licht van Uw lijden de boosheid en afschuwelijkheid van mijn zonden en ongetrouwheden inzie. Geef mij de genade, dat ik mijn zonden betreure.

LINGGADJATI.

Een zegsman van het Ministerie in Washington deelde mede, dat de Verenigde Staten met dankbare instemming kennis hebben genomen van de overeenkomst van Linggadjati. De zegsman zeide letterlijk: „Wij willen nu met belangstelling afwachten hoe deze overeenkomst in de practijk in vervulling zal gaan (Aneta, 27.3)

EEN DAKOTA VERMIST.

Een Nederlands Dakota-vliegtuig van de Marine met zeven man marine-personeel aan boord, wordt vermist tussen Longreach en Darwin. De laatste dagen werden hevige stormen waargenomen in het gebied van Longreach. Nederlandse en Australische vliegtuigen hebben een onderzoek ingesteld. Dit vermiste vliegtuig verliet Sydney op 24 Maart jl. en was op weg naar Batavia. Tot nu toe zijn er geen namen bekend gemaakt, noch een resultaat van het onderzoek (Aneta, 27.3).

KIEVITS-EI GEVONDEN.

Het eerste Kievitsei werd gevonden te Aalten in Gelderland. De eer kwam te beurt aan twee jongens van 17 jaar. Volgens traditie zal dit ei aan de Koningin worden opgezonden (Aneta, 27.3).

3 MEI HERDENKING.

In de avond van 3 Mei as. zal er ter herdenking van de gevallenen in 1940 de vlaggen half stok gehesen worden en zal er overal in het land twee minuten stilte gehouden worden (Aneta. 27.3).

COMMANDO-OVERDRACHT.

Dezer dagen vond te Suffisant een kleine plechtigheid plaats. Luitenant Kiene heeft afscheid genomen van de Onderofficieren en manschappen van de Auto Dienst, over welke instelling hij sinds 1 Mei 1946 het commando voerde.

Op 27 Maart jl. droeg Lt. Kiene het commando over aan Sergt. Maj. J. A. Bokhorst.

In een afscheidswoord bedankte de heengaande Officier voornamelijk Sergt. Donker en Mej. Canister, die altijd een trouwe hulp voor hen waren. Mej. Canister bood hem hierop een cadeau aan dat een herinnering aan de Onderofficieren en burgerpersoneel van de Autodienst zal blijven.

Bij deze plechtigheid voerde ook Sergt. Donker het woord. Hij bedankte Lt. Kiene voor de ondervonden steun van hem als Commandant en wenste hem veel succes toe in zijn nieuwe betrekking van Officier Commissaris bij de Krijgsraad.

VOOR MILLIOENEN OPDRACHTEN UIT ZUID-AMERIKA TE VERWACHTEN?

IR. DE JAGER OP DOORREIS TE CURAÇAO.

Met het KLM-vliegtuig uit Barranquilla kwam Woensdagavond aan Ir. C. B. J. de Jager, hoofdingenieur en procuratiehouder van de Nederlandse Siemens Maatschappij N. V.

Ir. de Jager is op 29 Januari jl. per KLM uit Nederland naar Rio de Janeiro vertrokken, om Brazilië en Uruguay te kunnen bezoeken, alvorens zich te voegen bij de Nederlandse Handelscommissie die momenteel te Buenos Aires vertoeft. Ir. de Jager bezocht acht Latijns-Amerikaanse landen met het uiteindelijke doel mede te werken aan de bevordering van het handelsverkeer tussen Nederland en Zuid-Amerika.

Ir. de Jager heeft marktanalyses gemaakt en aan de hand van de handelsbalans onderzocht in hoeverre Nederland in de verschillende landen aanspraak kan maken op het recht tot invoer van Hollandse producten.

Zo bleek o.a. dat Chili grote hoeveelheden koper op zeer behoorlijke basis kan leveren. Hiervan kunnen in Nederland kabels en andere electrotechnische onderdelen worden gemaakt, waarvoor Chili weer een goed afgezet gebied vormt.

Ook uit Argentinië kan de Nederlandse industrie voor millioenen guldens opdrachten op electrotechnisch gebied krijgen.

Men is, aldus Ir. de Jager, in Nederland echter nog niet voldoende op de hoogte van de levensstandaard en over het algemeen verkoopt de Nederlandse industrie haar producten in Latijns Amerika tegen te lage prijzen. Op de vraag of Nederland in staat is aan toekomstige opdrachten te voldoen, antwoordde onze zegsman dat z.i. nog steeds te veel grondstoffen worden verspild aan kleine industrie die niet geschikt is voor de zo noodzakelijke export.

Ir. de Jager zeide groot vertrouwen te hebben in de toekomstige ontwikkeling van de KLM-dienst op Zuid-Amerika. Niet alleen voor meer persoonlijk contact zonder te veel tijdverlies, maar ook voor het snelvervoer van monsters zal het vliegtuig onschatbare diensten bewijzen.

Ir. de Jager hoopt te Curaçao besprekingen te voeren met verschillende grote handelshuizen en Woensdag 3 April per KLM naar Nederland terug te keren.

SYNAGOGEDIENSTEN.

Synagoge „Miksé Israël", Colombusstraat.

Vrijdag, 28 Maart te 18 uur: Avondgebed en Sjabbatwijding.

Zaterdag, 29 Maart te 8.30 uur: Ochtenddienst. Schriftlezing: Leviticus 6 tot en met 8; te 16 uur: Jeugdbijeenkomst; te 18 uur: Avondgebed.

Wij ontvingen.

Een grote, duidelijke kalender voor het jaar 1947 van Esso.

ARUBA

HET STOFFELIJK OVERSCHOT VAN BOY ECURY OP KOMST.

Men schrijft ons:

Volgens ontvangen berichten van de K.N.S.M. aan de familie Ecury, kan het stoffelijk overschot van Boy Ecury op Curaçao worden verwacht per ss. Constancia op de 15e April e.k. en Z. E. Gouverneur dr. P. Kasteel beloofde de familie vrijwillig zorg te zullen dragen voor het vervoer naar Aruba. Aangezien hier op Aruba een grootse voorbereiding gaande is om het overschot plechtig te ontvangen en te laten begraven, werd te dien einde een comité gevormd, dat zal zorgen voor bloemen, die eventueel in Venezuela zullen worden besteld en de regeling van een grote stoet jongedames die de lijkbaar naar de laatste rustoord zal begeleiden.

Genoemd comité bestaat uit de volgende dames: Ica Arends; Marie Arends; Favia Croes; Bella Juliao; Mathilde Oduber; Isabel Parilli en Maria Felicia Sasso.

Er is reeds toezegging van de Militaire Commandant; dat de begrafenis zal plaats hebben met militaire eer; verder zal het corps diplomatique worden uitgenodigd; aan de handelaren zullen worden gevraagd om gedurende de plechtigheid te sluiten; alle Arubaanse Verenigingen zullen worden uitgenodigd en iedereen zal worden verzocht om die dag de vlaggen halfstok te laten hijsen.

De begeleidende jongedames zullen worden uitgenodigd om op een plaats te verzamelen, alwaar zij de bloemstukken in ontvangst zullen nemen. De plaats zal nader in de kranten worden bekend gemaakt.

Het Comité Oorlogsheld Ecury heeft reeds Z. E. den Gouverneur benaderd met het beleefd verzoek, zorg te willen dragen dat het overschot hier op Aruba in de vroege morgen arrivere, om zodoende de gelegenheid te hebben om vóór de ter aarde bestelling een Requiem Mis met drie heren te doen plaats hebben, van waaruit men dan in een grote stoet naar het Kerkhof zal begeven, om Boy op zijn Arubaanse geboortegrond ter ruste te leggen. Laten wij gezamenlijk zorg dragen, dat op die dag een grootse manifestatie worden gehouden voor hem, die zijn leven geheel vrijwillig opofferde voor het welzijn van zijn medemensen en die terecht genoemd kan worden: DE GROOTSTE ARUBAANSE HELD!

SPORT

„OFFICIELE MEDEDELINGEN VAN DE ARUBAANSE VOETBALBOND.

Voor het lopende verenigingsjaar is het Bestuur van de „Arubaanse Voetbalbond" als volgt samengesteld:

Voorzitter — F. J. C. Beaujon.
Onder-Voorzitter: — U. van Breet.
1e Secretaris: — E. R. Finck.
2e Secretaris: — M. Oduber Jr.
Penningmeester: — E. A. Kalil.
Commissarissen: — G. Ollivierre en G. Lugthart.

COMMISSIE VAN BIJSTAND:

Commissie van Beroep: ...L. Dirks; W. Labath; C. Odor; M. Odor; O. Orman.
Spelregel- en Protestcommissie: E. Finck; S. Fingal; F. Wever.
Elftalcommissie: G. Hilhorst; E. Kalil; B. Vrolijk.
Reglements-Commissie: F. Bouwman ;J. de Cuba; A. Rayman.
Straf-Commissie: H. van Breet; H. Ferrol ;C. Tromp; J. Geerman; H. Tjon-A-Jong.
Competitie-leider: G. Ollivierre.

Publicatie overeenkomstig art. 20 lid 17 van het H. R.

„Bestellingen voor rekening van de A.V.B. mogen alleen worden gedaan tegen afgifte aan Leveranciers van door den Penningmeester en één der Bondsbestuursleden getekende bestelorders.

Betalingen van voor leveranties verschuldigde gelden hebben uitsluitend tegen overgave van de in de vorige zinsnede vermelde bestelorders plaats.

Worden bestellingen op andere dan de hierboven beschreven wijze gedaan en uitgevoerd, dan worden deze niet door het Bondsbestuur erkend, en zijn zij (is hij) die de bestelling deden (deed) aansprakelijk voor de schulden.

COMPETITIE 1947.

Op Zondag 13 April a.s. zal de „Competitie 1947" aanvangen.

De verenigingen worden verzocht haar elftalopgaven en ledenlijsten uiterlijk op 6 April 1947 het Bondsbestuur te willen doen toekomen.

„Gaspeeld zal worden op Zaterdag — en Zondagmiddagen.

Het Bestuur

UITSLAG.

Victory Team (Brakkeput) — Bloemfontein 3—1.

VERENIGDE STATEN. KOSTEN VAN LEVENSONDERHOUD.

Met als basis het gemiddelde van de jaren 1935 — '39 = 100 geven de indexcijfers voor de kosten van levensonderhoud over een aantal jaren het volgende beeld:

	Voeding	Kleding	Huur	Gas en electriteit	Overige brandstoffen enijs	Meubilair	Diversen	Totaal
Augustus 1939	93,5	100,3	104,3	99,0	96,3	100,6	100,4	98,6
Januari 1941	97,8	100,7	105,0	97,4	104,2	100,1	101,9	100,8
December 1941	113,1	114,8	108,2	96,7	111,3	116,8	107,7	110,5
December 1942	132,7	125,9	108.0	96,8	115,5	123,7	112,8	120,4
December 1943	137,1	134,6	108,1	96,0	122,4	127,9	118,1	124,4
December 1944	137,4	142,8	108,3	94,8	123,6	143,0	123,1	127,0
December 1945	141,4	149,4	108,3	94,0	126,1	148,3	124,8	129,9
1946:								
Januari	141,0	149,7	108,3	93,8	127,2	148,8	125,4	129,9
Februari	139,6	150,5	108,3	93,8	127,8	149,7	125,6	129,6
Maart	140,1	153,1	108,4	92,9	127,7	150,2	125,9	130,2
April	141,7	154,5	108,4	92,6	127,8	152,0	126,7	131,1
Mei	142,6	155,7	108,4	92,2	127,8	153,7	127,2	131,7
Juni	145,6	157,2	108,5	92,1	128,4	156,1	127,9	133,3
Juli	165,7	158,7	108,7	92,1	133,8	157,9	128,2	141,2
Augustus	171,2	161,2	108,7	91,8	135,0	160,0	129,8	144,1
September	174,1	165,9	108,8	91,7	136,5	165,6	129,9	145,9
October	180,0	168,1	108,8	91,6	136,6	168,5	131,0	148,6
November	187,7	171,0	108,8	91,8	137,2	171,0	132,5	152,2
December	185,9	176,5	108,8	92,0	138,3	177,1	136,1	153,3

Business Week

(Economische Berichten)

Een Jezuiet uit Groningen op Curacao

P. Bruno Pauwels S.J.

Missionaris op Curaçao
1716 — 1726.

P. Bruno Pauwels is een der paters Jezuïeten die hier op Curaçao werkten van 1704 — 1714. Hun levens staan beschreven in de 38ste Jaargang van het tijdschrift Studiën: P. W. van Nieuwenhoff „Gepriviligieerde Priesters op Curaçao 1704 — 1741". Intussen zijn we wat het leven van Pater Pauwels betreft verrijkt met nieuwe gegevens nl. uit het protestantse archief van Amsterdam, zie het betreffende artikel van Prof. Knappert in het Jubileumboek Curaçao-Holland 1634 — 1934.

We geven hier nu het leven van Pater Pauwels zo we het nu kennen, ook gebruikend de gegevens die Hamelberg ons schenkt in zijn „De Nederlanders op de West Indische Eilanden". We zullen zien hoe een geschil met den Gouverneur, het werk der Paters Jezuïeten ernstig gevaar heeft gebracht. De achtergrond van het geval is zeer merkwaardig.

P. Bruno Pauwels werd geboren te Groningen 14 Februari 1683, studeerde te Mechelen, werd opgenomen in de orde van de H. Ignatius. Voordat hij 14 Februari 1716 naar Curaçao werd gezonden, had hij 5 jaar de fraaie letteren onderwezen.

Geboortig uit Groningen. Laten we even stil staan bij dit feit. Groningen was een ver land in de zeventiende eeuw, en ook nog in de twintigste eeuw zijn er ontzettend veel Nederlanders die de provincie niet kennen. In de zeventiende eeuw was dit zoveel te erger. In het prachtige werk van de historicus Rogier over de Kerkgeschiedenis van Nederland zien we echter, dat de adel trouw bleef en dat zonder de adel het volk gezwicht zou zijn voor de drang en de dwang om protestant te worden. De mensen zagen hun priesters niet meer en het was een vrouw in Groningen die in deze tijd de merkwaardige woorden gesproken moet hebben. „We zullen dan maar naar de dominee gaan, we kunnen onze kinderen dan toch ook niet als heidenen laten opgroeien". Een bewijs te meer, dat het verhaal als zou het volk verlangen protestant te worden een fabel is, zoals Rogier in zijn werk ook overtuigend aantoont.

Een kern bleef gelukkig in de stad Groningen en bij hen kwamen de Jezuïeten, die in Groningen in het geheim nog twee kerkjes konden in stand houden, daar kwamen de voornaamste families van de stad kerken. Een pater Jezuïet uit die tijd geeft de geschiedenis van de kerk van Groningen uit die dagen. Men zegt dat zijn geschiedenis saai is, want het gaat maar steeds over overvallen van de schout en zijn mannen, doch in zulk een tijd groeide de jongen op, die zelf Jezuïet ging worden en op Curaçao missionaris werd. Rogier schrijft dat er voor de Jezuïeten wel onbeschrijfelijk veel geleden moet zijn in hun ondergrondse actie, ze moesten als marskramers de boer opgaan, om nog iets te kunnen bereiken. Het waren mensen van hoge beschaving gegradueerden één van hen stierf in een veestal en men begroef hem onder een mesthoop, opdat toch maat de baluw niet zijn lijk zou vinden. Als jongen moet onze Curaçaose missionaris van een pater Franciscus Mijleman gehoord hebben.

Deze pater hield een kerkje in Appingedam, had een huis ook in Groningen en las op verschillende boerderijen in de Groningse ommelanden. Deze man stierf in het jaar 1677.

Op Curaçao aangekomen moest hij reeds zijn enigste medebroeder hier, Pater Picquerie begraven. Hij stond nu alleen. Het was een tijd ook van jarenlange droogte op Curaçao. Het werd P. Pauwels zo moeilijk, dat hij naar de overste der order in Rome schreef: „Het leven is hier niet vol te houden op den duur. Komt er in deze toestand geen verandering, dan zal ik me genoodzaakt zien naar Holland terug te keren".

De Generaal, overste der orde, gelastte de Hollandse paters een onderzoek in te stellen of die toestand op Curaçao zo vreselijk moeilijk was. Het slot van de zaak is, dat Pater Pauwels werd gezegd maar op Curaçao te blijven. Men zal hem wellicht financieel geholpen hebben, of althans hulp in het vooruitzicht hebben gesteld. In deze tijd had de dominee Theodorus van Combron ook met moeilijkheden te kampen: een zekere luitenant Veltman vindt dat de stoel van zijn vrouw op de tocht staat, de koster moet de ramen sluiten.. De gouverneur, hoofd der protestantse gemeente geeft dit Salomons oordeel: de stoel wordt verplaatst, maar de koster behoudt het recht tot het openen der ramen. Bovendien had de dominee nog geschil met de schoonmoeder van luitenant Veltman. Bij deze luitenant Veltman nu, kwam Pater Pauwels, die dikwijls preekte in particuliere huizen, dikwijls op bezoek. Zou die vriendschap met Pater Pauwels de grond zijn van die „geweldige ruzies?" Nog een andere persoon, het zal nog blijken, wordt verdacht van Roomse sympathieën, de kapitein luitenant Winklaar.

Heel dit verloop van zaken in de protestantse gemeente hier is letterlijk gerapporteerd aan de classis Amsterdam. Amsterdam antwoordde hoe te handelen inzake de geschillen, terwijl van de nieuwe gouverneur maatregelen tegen den Jezuïet Pater Bruno Pauwels gehoopt worden". Is die hoop in vervulling gegaan?

De nieuwe gouverneur is Mr. aJn van Beuningen, geïnstalleerd 9 Juli 1780; welnu, reeds in zijn eerste brief aan de bewindhebberen der Westindische Compagnie (7 Augustus 1720) spreekt hij over pater Bruno Pauwels, „die er in was geslaagd om in weynig tijt, dat hij op Curaçao was, zig alle meester te zien van huys en haave en veele, die in onze kerk quaamen, onder zijn discipline te brengen". Het doet al vreemd aan dat de gouverneur reeds wegens „seditieus" optreden kapitein luitenant Winklaar en luitenant Veltman provisioneel ontsloeg. We houden ons aan de conclusie van Prof. Knappert „de slechte verhouding tussen den gouverneur (directeur) en Winklaar en Veltman kan wel samenhangen met ware of vermeende sympathieën van hun kant voor de katholieken". In zijn brief aan de bewindhebberen vraagt nu de gouverneur of het niet raadzaam is, die pater van het eiland te verwijderen. Het antwoord kwam 20 November, intussen was van Beuningen reeds gestorven (18 September) en luidt aldus: de gouverneur moet het eiland aan den Pater Jezuïet ontzeggen, aldus schrijven de bewindhebberen der West Indische Compagnie, hij moet er voor zorgen bovendien „dat dergelijke schadelijker personen van het eiland worden geweerd". Curaçao zou dus geen paters Jezuïeten meer bezitten? Het bleef een dode letter, Pater Pauwels bleef op het eiland, 10 Juli 1721 moet hij nog wel onder solemnelende een verklaring afleggen over het al of niet katholiek zijn van Winklaar. Men zou denken: er was nog geen nieuwe gouverneur, daarom werd Pater Pauwels niet uitgezet. Toch niet, ook als de nieuwe gouverneur komt J. N. du Fay (21 December 1721) blijft hij. Er waren veel buitenlandse kooplieden op Curaçao en om hen ter wille te zijn ging men tegen dit hoog bevel van de West Indische Compagnie in?

In de tijd dat Pater Pauwels hier werkte kwam hier ook een Augustijn, pater Caysedo, die hier werkte en stierf in 1738, we weten van hem, dat hij de eigenlijk prefect van Curaçao was sinds 1915.

In de rekeningen van Pater Pauwels komt ook voor: kostgeld voor een Franse Pater, wie of dat mag zijn, een voorbijreizend priester, wellicht? Opvallend is dat er ook een rekening is voor een bark naar Martinique, was dat voor die Franse Pater? De man is dan wel keurig behandeld door Pater Pauwels.

Tien jaren werkte Pater Pauwels hier, hij was lang ziek, zijn doktersrekeningen lopen van 26 Februari 1726 tot 18 Juni van dat ajar, zijn sterfdag. Over zijn werk zijn we verder niet ingelicht, een doopboek van hem kennen we niet.

Gemakkelijk is zijn werk op Curaçao niet geweest. Hij moet geleden hebben.

Commissie de Niet

De Positie van den Gouverneur

Gouverneur.

De vraag of bij de benoeming van den Gouverneur medezeggingschap van Suriname gewenst wordt, werd door velen bevestigend en door even zovelen ontkennend beantwoord, terwijl de meerderheid van mening bleek, dat een dergelijke medezeggingschap bij de door hen gewenste positie van den Gouverneur niet nodig zou zijn.

Van diegenen, die deze vraag bevestigend beantwoordden, bleken velen de wens te koesteren, dat vóór de benoeming, in de wijze waarvan zij geen wijziging nodig achtten, het college der Staten worde gehoord.

Zij grondden deze wens op de zienswijze, dat Suriname er belang bij heeft te weten aan wie de behartiging harer belangen zal worden toevertrouwd.

Een hunner wenste, dat de voordracht tot benoeming van den gouverneur door de Kroon aan de Staten ter beoordeling zou worden overgelegd, zonder aan te geven of aan een dergelijke beoordeling bindende gevolgen dienen te worden toegekend.

Enkelen stelden voor den Gouverneur door de Kroon te doen benoemen uit een door de Staten voorgesteld dubbeltal, welk dubbeltal door dit college weer zou worden gekozen uit een voordracht van vier door de Nederlandse Regering.

Anderen wensten, dat de Staten zich mogen uitspreken, b.v. in comité-generaal, over de gewenste politieke richting van den te benoemen functionaris, dus niet ten aanzien van zijn persoon, terwijl in één geval gevraagd werd, dat rekening gehouden wordt met de bestaande religieuse verhoudingen.

Enkelen wensten, dat de Gouverneur zal worden gekozen door de Staten en de Raad van Bestuur uit een door de Kroon samen te stellen voordracht van twee candidaten voor een periode van vijf jaren, welke termijn voor verlenging vatbaar is.

Een persoon wenste deze keuze te doen verrichten uit een door H.M. de Koningin op te stellen voordracht van drie candidaten.

Door enkelen werd benoeming door middel van een volksstemming wenselijk geacht.

Enkelen, die de Raad van State wensten te zien aangevuld met een Surinaamsen vertegenwoordiger, wensten, dat deze vertegenwoordiger bij de benoeming zou worden gehoord. In één geval, waarin de instelling van een Kroonraad of Rijksraad, waarin ook Suriname vertegenwoordigd zal zijn, werd bepleit, werd aanbevolen, dat de Gouverneur door de Kroon benoemd zou worden op voordracht van deze Kroonraad.

Eén wenste aan deze Kroonraad alleen de benoeming voor te behouden.

Diegenen, die in het geheel geen zeggingschap van Suriname bij de benoeming van een Gouverneur wensen, gronden deze mening veelal op de overtuiging, dat een Gouverneur als vertegenwoordiger van de Kroon boven alle groepen en invloeden en onafhankelijk dient te staan.

In verband hiermede menen zij, dat voor dit ambt Nederlands beste zonen dienen te worden uitgezonden.

Door hen, die aan het Gouverneurschap een ceremonieel karakter hadden toegedacht, werd in verband daarmede zeggenschap overbodig geacht, terwijl één persoon van mening bleek, dat medezeggenschap voorlopig niet noodzakelijk is, daar de Staten de gelegenheid hebben de aandacht van de Kroon op bepaaldelijk gewilde personen te vestigen.

Verantwoordelijkheid Gouverneur.

De vraag in hoeverre de Gouverneur voor zijn algemeen beleid aan den Minister van Overzese Gebiedsdelen verantwoordelijk dient te blijven en deze weer aan de Staten-Generaal werd door het merendeel der gehoorde personen in het algemeen bevestigend beantwoord.

Sommigen wensten ongewijzigde verantwoordelijkheid, met die verstande, dat de Minister van Overzeese Gebiedsdelen verantwoordelijk zal zijn aan de Staten-Generaal, waarin ook Surinaamse vertegenwoordigers zitting hebben.

In een ander geval werd geen bezwaar gezien in behoud van de bestaande verantwoordelijkheid, mits de bevoegdheden der Staten aanmerkelijk werden uitgebreid.

Een enkeling bleek de mening toegedaan, dat de bestaande verantwoordelijkheid alleen gehandhaafd dient te worden in Rijksaangelegenheden, doch niet in interne zaken.

Enigen waren van mening, dat de Gouverneur voor zijn bestuur verantwoordelijk dient te worden gesteld aan de Rijksregering, een nieuw orgaan, dat wordt voorgesteld voor het voeren van het bewind over het Koninkrijk, welk orgaan weer verantwoording schuldig zijn aan een Rijksparlement, waarin alle gebiedsdelen vertegenwoordigd zijn.

Door een aantal personen werd de merkwaardige constructie voorgesteld van verantwoordelijkheid aan den Minister van Overzeese Gebiedsdelen en aan de Staten van Suriname.

Over de consequenties van deze dubbele verantwoordelijkheid lieten zij zich verder niet uit.

Verscheidene bleken van mening, dat de Gouverneur alleen verantwoording schuldig moet zijn aan de Staten van Suriname als het vertegenwoordigend lichaam van de bevolking van Suriname en niet via den Minister van Overzeese Gebiedsdelen aan de volksvertegenwoordiging van Nederland, van welk college zijn niet kunnen aannemen, dat het voldoende kennis en begrip van de omstandigheden in Suriname heeft om deze te kunnen beoordelen.

Opmerkelijk was in dit verband, dat deze mening ook door eender vooraanstaande Javanen hier te lande werd gedeeld.

Deze verantwoordelijkheid aan de Staten kan volgens een der gehoorde personen tot uiting komen in de wijze van het gebruik van hun begrotingsrecht of door een verzoek aan de Kroon om een andere Gouverneur te benoemen. Dit laatste eerst nadat de Gouverneur ten volle de gelegenheid krijgt zijn beleid te verdedigen.

Zij, die den Gouverneur tot een ceremoniele figuur met geringe werkelijke bestuursmacht zouden willen zien gemaakt, achtten de verantwoordelijkheid van den Gouverneur een aangelegenheid van minder belang.

Verhouding Gouverneur — Dep. Hoofden — Staten.

Uit de beantwoording der vragenlijsten en de vraag-gesprekken bleek, dat de bestaande verhouding door de meerderheid niet de juiste geacht werd.

In het biezonder tegen de huidige toestand, dat de hoofden van de verschillende bestuursafdelingen benoemd worden door den Gouverneur en ook alleen aan hem verantwoording schuldig zijn, hadden velen groot bezwaar.

Bij de reeds eerder aangeduide wensen om aan het college der Staten meer macht te verlenen, werd door velen geconcludeerd, dat als gevolg daarvan de departementshoofden verantwoordelijk aan de Staten zouden dienen te worden, een mening, die gedeeld werd door een grote groep Hindoestanen en Javanen. Men trof in dit opzicht vergelijkingen met de verhouding van de Ministers tot de Staten-Generaal in het Moederland.

Het gemis aan ervaring der politieke partijen in Suriname werd hierbij niet als een bezwaar gezien.

Integendeel werd gemeend, dat de invoering van een stelsel, dat met het parlementaire stelsel overeenkomt, de staatkundige rijpheid en het verantwoordelijkheidsbesef van de Staten en de partijen zal bevorderen.

Het bezwaar, dat het in de kleine Surinaamse samenleving vaak moeilijk zal zijn om voor een departementshoofd, die wegens gemis aan vertrouwen bij de Staten zal moeten aftreden, dadelijk een opvolger te vinden werd door enkelen ondervangen door het voorstel aan elk departement een technisch onderhoofd te verbinden, waardoor de werkzaamheden dan geen stagnatie zouden behoeven te ondervinden en zo nodig een persoon uit een ander gebiedsdeel als hoofd van het departement te benoemen.

Anderen bleken van mening, dat Suriname reeds thans een voldoende aantal bekwame krachten bezit om de plaats van departementshoofden te kunnen vervullen, terwijl verder een beroep zou kunnen worden gedaan op personen uit de overige gebiedsdelen en vooral op de elders werkzame Surinamers die blijken geven de vereiste geschiktheid voor hun ambt te missen, niet langer dan nodig zullen blijven gehandhaafd.

Overigens was men van mening, dat dit gedwongen aftreden slechts op gewichtige gronden zal plaats vinden en dat van beide zijden, nl. de Staten en van het departementshoofd in dit opzicht de nodige voorzichtigheid betracht zal worden.

Men meende, dat door dit stelsel bereikt zal worden, dat departementshoofden, die blijken geven de vereiste geschiktheid voor hun ambt te missen, niet langer dan nodig zullen blijven gehandhaafd.

Voorts zijn er vertegenwoordigers van de hier geschetste mening ervan overtuigd, dat verantwoordelijkheid tegenover de volksvertegenwoordiging bevorderlijk is voor de ontplooiing van het initiatief van het departementshoofd, die thans teveel ambtenaar in de minder gunstige zin van het woord zou zijn. In nauw verband met de positie van de departementshoofden staat die van den Gouverneur.

Suriname Provincie ?

Herkomst van het verhaal.

Audax, de Hr. P. Brijnen van Houten, hoofdredacteur van De Nederlander, het hoofdorgaan der Chr. Hist. Partij in Nederland, schreef in zijn blad het volgende, dat steunt op Anetaberichten uit Paramaribo:

„De Surinaamse pers geeft commentaar op de opmerkingen van prof. De Zwaan, lid van de parlementaire commissie naar de West, tijdens het debat over de Indische politiek in de Eerste Kamer aangaande het verlangen naar de politieke status van Nederlandse provincie", dat in Suriname en Curaçao zou bestaan. „Het Nieuws" schrijft: „Het is ons onbekend, wanneer, waar en met welke woorden uitdrukking is gegeven aan dit verlangen.Het is niet duidelijk wat de professor bedoelt." De West zegt: „Prof.De Zwaan schijnt zijn eigen ideën te propageren."
De beide benoemde West-Indische balden schijnen niet goed te zijn ingelicht.

Wanneer zij verklaren niet te weten waar uitdrukking gegeven kan zijn aan het verlangen naar provinciale autonomie, mogen we ze kortheidshalve verwijzen naar het artikel van mr. W. M. J. Alvares Correa, verschenen onder de titel: „Man Gratia Partis" in het weekblad Curaçao Partis" 23-11-46, naar een „Ingezonden Stuk" op pag. 6 van datzelfde weekblad d.d. 21-12-46 en naar het artikel van den heer W. van Eijk op pag. 4—5 van dit weekblad op 4-1-47.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden, maar wij hadden deze gegevens toevallig bij de hand!"

Audax meent het blijkens zijn betoog beter te (kunnen) weten dan de Surinaamse Pers. Ten bewijze daarvan haalt hij een weekblad op Curaçao aan en vereenzelvigt daarna Curaçao en Suriname. En dit laatste vinden wij erger dan de betweterij die uit zijn volhouden blijkt. Want door Curaçao en Suriname dooreen te halen en te menen dat wat op Curaçao wordt geschreven en misschien voor Curaçao zou kunnen gelden (wat het intussen niet doet) automatisch ook voor Suriname zou kunnen of moeten gelden, geeft hij blijk volkomen vreemd te zijn in West-Indische aangelegenheden. Dat hij er toch over schrijft en oordeelt is het ergste van alles.

Audax staat daarin niet alleen.

De onkunde in Nederland omtrent West-Indië is nog steeds verbijsterend — in de pers, in regeringskringen (het ministerie niet uitgezonderd), in toonaangevende kringen op elk gebied. Er is een klimaat door geschapen waarin Radio Nederland even argeloos als welwillend kan schrijven met genoegen haar programma's vooruit te kunnen toezenden aan de pers op Suriname; waarin Nederlandse kranten, daarin steeds meer gevolgd door Curaçaose, het hebben over gebeurtenissen te Curaçao; waarin een minister van overzeese gebiedsdelen buiten Staten en Gouverneur om besprekingen meent te kunnen voeren met een volksvertegenwoordiger zonder enig mandaat daartoe, ofschoon het gaat om een aangelegenheid waarover nog overleg gaande is met wat de minister zelf aangemerkt wenst te zien als volksvertegenwoordiging.

Moeten wij het van dezulken hebben?

Intussen is er gelegenheid ontstaan na te gaan waar Prof. de Zwaan vermoedelijk zijn bronnen heeft gehad. Uit het rapport der commissie staatkundige hervormingen is nu komen vast te staan dat onder degenen, die door de commissie zijn gehoord, enkelen — let wel: enkelen — het denkbeel van provinciale autonomie hebben ter sprake gebracht. De commissie blijkt het met hun gemotiveerde uiteenzetting daarvan niet eens te zijn en gaf harerzijds redenen daartoe. Daar heeft Prof. de Zwaan vermoedelijk ten aanzien van Suriname stof gehaald voor zijn rede in de Eerste Kamer. In geen geval op Curaçao, zoals Audax meent. (De volledige tekst volgt deze week in onze publicatie van het rapport.)

Dat de Surinaamse pers afwijzend commentaar schreef zoals zij deed, is te verklaren uit het feit dat zij eerst dezer dagen de beschikking kreeg over het rapport.* Buiten het rapport is er nergens erder in deze richting iets gezegd of geschreven. De Surinaamse pers schreef dus volkomen terecht zoals zij deed.

*Volgens krantenberichten die nu ook buiten Suriname worden aangehaald, zou het nog niet verschijnen van het rapport te wijten zijn aan den drukker. Dat dit niet juist kan zijn, blijkt reeds uit het feit, dat de tekst blijkens ondertekening eerst op 30 Jan. d.j. is vastgesteld.

(Het Nieuws).